

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

İlahiyat Fakültesi

Ders İzlenesi

Ders Kodu : 181116041
Ders Adı : İslam Hukuk Usulü II
Öğretim Elemanı : Doç. Dr. Yunus ARAZ
E-Posta : yaraz@ogu.edu.tr
Görüşme Gün ve Saatleri : Perşembe 12:00-13:00
Ofis : İlahiyat Fakültesi 1. Kat 107 nolu oda

Ders Hakkında
Dönem : 2024-2025 Bahar
Gün ve Saat : Salı 10:00-11:00, 13:00-14:00, Çarşamba 15:00-16:00
Kredi/AKTS : 2/3
Eğitim Dili : Türkçe
Öğretim Türü : Yüz yüze
Derslik : Derslik 2, Derslik 4, Derslik 15
Ders Türü : Zorunu

Önkoşul Dersleri

Dersin Amacı

İslam hukukunda hüküm ve çeşitlerini, mükellefte ar4anan şartları, lafız konularını, ictihad ve taklidi anlama.

Dersin Öğrenim Çıktıları

Dersin Öğrenim Çıktıları		Yeterlilik Türü (Bilgi/Beceri/Yetkinlik)	Ölme Yöntemleri**
1	Teklifi ve vadi hükümleri çeşitleriyle bilme	Bilgi	Sınav
2	Hâkim, mahkum fih ve mahkum aleyh konusunu kavrama	Yetkinlik	Sınav
3	Mahkum aleyh, ehliyet ve çeşitleri, ehliyet arızalarını anlama.	Bilgi	Sınav
4	Vaz olunduğu mana bakımından lafızarı kavrama	Bilgi	Sınav
5	Kullanıldığı mana bakımından lafızarı kavrama	Bilgi	Sınav
6	Açıklık kapalılık bakımından lafızarı kavrama	Bilgi	Sınav
7	Manaya delaleti açısından lafızları kavrama	Bilgi	Sınav
8	Delillerin tearuzunda takip edilecek metodu kavrama	Beceri/Yetkinlik	Sınav
9	Nesih konusunu kavrama.	Bilgi	Sınav
10	İctihad.ve taklid konusunu anlama	Bilgi	Sınav

**Sınav, Sözlü Sınav, Ödev, Rapor, Makale İnceleme, Sunum, Proje vb.

Ders Kaynakları

Temel Ders Kitabı: Zekiyyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları

Yardımcı Kaynaklar:

Yunus Apaydın – İslam Hukuk Usulü

Fahrettin Atar – Fıkıh Usulü

Ders Politikaları (Dersinize göre güncelleyiniz.)

- **Ders Süresi ve İşleyişi:** Ders toplamda bir buçuk saat sürecektir ve tek blok halinde işlenecek şekilde planlanmıştır.
- **Dijital Araçların Kullanımı:** Ders sırasında cep telefonu, tablet, dizüstü bilgisayar, ses kaydedici, kamera, vb. kişisel elektronik/dijital cihazlarla dersin herhangi bir bölümü izinsiz kaydedilemez.
- **Devam Durumu:** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği 16. Madde gereği “Öğrenci, teorik ders çalışmalarının %70’ine, laboratuvar ve uygulama çalışmalarının %80’ine devam etmek zorundadır. Öğrencilerin derslere devamları, dersi veren öğretim elemanı tarafından izlenir. İlgili yönetim kurulu ile görevlendirilen öğrenciler, izinli sayılır. Sağlık raporu, derslere devam yükümlülüğünü kaldırmaz.” Dersi DZ notu dışında tekrar etmek zorunda olan öğrencilerin devam zorunluluğu bulunmamaktadır.
- **Öğrenci Merkezli Öğrenme:** Ders, öğrenci merkezli bir yaklaşımla yürütülecektir. Bu kapsamda öğrencilerin aktif katılımı desteklenecek, öğrenme sürecine dair sorumluluk almaları beklenenecek ve ders sürecine dair geri bildirimleri alınacaktır.
- **Engelli Öğrenci Desteği:** Sizin için engel oluşturabilecek durumlarla (görme, işitme vb.) ilgili olarak doğrudan benimle iletişime geçebilirsiniz. Bunun yanı sıra, engelli öğrencilerimizin karşılaşacağı zorlukları en aza indirmek ve engelleri ortadan kaldırmak amacıyla bir Engelli Öğrenci Birimi bulunmaktadır. Durumunuzla ilgili olarak bu birimle iletişim kurmalısınız.
- **Sözlü ve Yazılı İletişim Etiği:** Sınıf tartışmaları sırasında birbirinize saygı göstererek ve nefret söylemi kullanmadan yorumlar yapabilirsiniz. Yazılı iletişimde de bu kurallara uymanız, kopya çekme ve intihal konusunda son derece hassas olmanız gerekmektedir. Sunumlarınızda veya yazılı ödevlerinizde herhangi bir kaynağı kullanırken yazarları ve web materyallerini referans göstermeyi unutmayın.
- **Grup Çalışmaları ve Ekip Çalışması Etiği:** Grup çalışmaları sırasında tüm öğrencilerin eşit katılım göstermesi ve iş birliği içinde çalışması beklenmektedir. Grup içinde herhangi bir anlaşmazlık yaşanması durumunda, bu anlaşmazlık öncelikle grup üyeleri arasında çözülmeye çalışılmalıdır. Eğer sorun çözülemezse, durum derhal öğretim elemanına bildirilmelidir.
- **Ödev Teslimi:** Derste yer yer bazı makale ve kitapların okunması tavsiye edilmekle birlikte ödev ve bu ödevle ilgili not verilmeyecektir.

Haftalık Ders İçeriği

Hafta	Konu Başlığı	İlgili Kaynaklar	Öğrenci İş Yüğü
03-07 Şubat	Hüküm ve türleri a) Teklifi hükümler b) Vadî hükümler	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
10-14 Şubat	Hüküm ve türleri a) Teklifi hükümler b) Vadî hükümler	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
17-21 Şubat	Hâkim (Hüküm koyucu), Mahkûm fi	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
24-28 Şubat	Mahkûm aleyh (Mükellef) ehliyet ve arızaları	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
03-07 Mart	Vazolunduğu Mana Bakımından Lafızlar	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
10-14 Mart	Vazolunduğu Mana Bakımından Lafızlar	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
17-21 Mart	Hüküm ve türleri a) Teklifi hükümler b) Vadî hükümler	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
24-28 Mart	Arasınav Haftası		
31 Mart-04 Nisan	Kullanıldığı Mana Bakımından Lafızlar	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
07-11 Nisan	Manaya Delaletinin Açıklık Kapalılığı Bakımından Lafızlar	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
14-18 Nisan	Manaya delalet şekli bakımından lafızlar	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
21-25 Nisan	İslam Hukukunun Gayeleri	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
28 Nisan-02 Mayıs	Delillerin teâruzu ve nesih	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
05-09 Mayıs	İctihad ve taklid	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
12-16 Mayıs	İctihad ve taklid	<i>Zekiyüddin Şa'ban, Çev. İbrahim Kâfi Dönmez - İslâm Hukuk İlminin Esasları</i>	DİA maddelerinde ilgili konunun maddesini okumak
20-30 Mayıs	Final Haftası		

Ders Deęerlendirme

Deęerlendirme Türü	Açıklama	%
Ara Sınav	Ara sınav ilk yedi haftada işlenen konuları kapsayacaktır. Ara sınav 25 sorudan oluşan test şeklinde olacaktır.	40
Ödev		
Final	Final sınavı ara sınavdan final haftasına kadar işlenen konulardan yapılacaktır. Sınav 25 sorudan oluşan test olacaktır.	60
Bütünleme	Final sınavı ara sınavdan final haftasına kadar işlenen konulardan yapılacaktır. Sınav 25 sorudan oluşan test olacaktır.	
		Toplam 100
Harf Notu	AA: 85 / BA: 75 / BB: 70 / CB: 65 / CC: 60 / DC: 55 / DD: 50	

AKTS - İş Yüğü Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Süresi (Sınav Haftası Dahil Haftalık Toplam Ders Saati)	14	2	28
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Tekrar, Pekiştirme, Ön Çalışma vb.)	14	2	28
Ödev			
Kısa Sınav			
Kısa Sınav Hazırlık			
Sözlü Sınav			
Sözlü Sınav Hazırlık			
Rapor (Hazırlık ve Sunum Süresi Dahil)			
Proje (Hazırlık ve Sunum Süresi Dahil)			
Sunum (Hazırlık Süresi Dahil)	1	8	8
Ara Sınav	1	1	1
Ara Sınav Hazırlık	1	10	10
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	1	1
Yarıyıl Sonu Sınavı Hazırlık	1	15	15
		Toplam İş Yüğü	91
		Toplam İş Yüğü / 30	3.03
		Dersin AKTS Kredisi	3